

Uchwała Nr 110.X.2026

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach

z dnia 23 kwietnia 2026 r.

**w sprawie uchwały Nr 399/XXIII/2026 Rady Miasta Rybnika z dnia 26 marca 2026 r.
w sprawie udzielenia przez Miasto Rybnik poręczenia Spółdzielni Socjalnej „Z IKRĄ”
w Rybniku**

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025r. poz. 7) w związku z art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.)
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach u c h w a l a, co następuje:

§ 1.

Stwierdza się **nieważność** uchwały Nr 399/XXIII/2026 Rady Miasta Rybnika z dnia 26 marca 2026 r. w sprawie udzielenia przez Miasto Rybnik poręczenia Spółdzielni Socjalnej „Z IKRĄ” w Rybniku z powodu istotnego naruszenia prawa poprzez przekroczenie przez Radę Miasta Rybnika upoważnienia ustawowego do udzielania poręczeń, czym naruszono art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. i) w związku z art. 30 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 z późn. zm.) w związku z art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025, poz. 1483 z późn zm.).

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr 399/XXIII/2026 Rady Miasta Rybnika z dnia 26 marca 2026 r. w sprawie udzielenia przez Miasto Rybnik poręczenia Spółdzielni Socjalnej „Z IKRĄ” w Rybniku wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 1 kwietnia 2026 r. W dniu 9 kwietnia 2026 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach uchwałą nr 106.IX.2026 wszczęło w stosunku do ww. uchwały postępowanie nadzorcze.

Zwrócono się do Prezydenta Miasta Rybnika oraz do Przewodniczącego Rady Miasta Rybnika, o złożenie w trybie art. 88 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) wyjaśnień dotyczących uchwały podlegającej badaniu nadzorcemu. Zgodnie z treścią udzielonych przez Prezydenta Miasta Rybnika wyjaśnień (stosownie z pismem datowanym na 17 kwietnia 2026 r.): cyt. „Podstawę udzielenia zgody na poręczenie stanowi w tej sytuacji art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych, który wskazuje, iż działalność spółdzielni socjalnej może zostać wsparta ze środków budżetu jednostki samorządu terytorialnego (dalej „j.s.t.”), w szczególności poprzez poręczenia, o których mowa w art. 5a ust. 6 tej ustawy (tj. poręczenia pożyczek, kredytów lub zabezpieczenia zwrotu otrzymanej refundacji lub środków na podjęcie działalności gospodarczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej). W przypadku naszego Miasta przedmiotowe poręczenie dotyczyło Spółdzielni Socjalnej „Z IKRĄ” w Rybniku, której Miasto jest założycielem (drugi założyciel – organizacja pozarządowa), a poręczenie dotyczyło zobowiązań z tytułu umowy o udzielenie wsparcia finansowego na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy w przedsiębiorstwie społecznym. Stosownie do art. 15 ust. 2 przedmiotowej ustawy przyjęto, że wsparcie, o którym mowa wyżej powinno być udzielone, w drodze uchwały, przez organ stanowiący j.s.t. mimo, że orzecznictwo w tym zakresie jest niejednoznaczne i budzi istotne rozbieżności interpretacyjne”.

Badanie nadzorcze przeprowadzono na posiedzeniu Kolegium Izby w dniu 23 kwietnia 2026 roku, o terminie którego powiadomiono organy gminy z pouczeniem, że w posiedzeniu ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana. W posiedzeniu Kolegium nie uczestniczyli przedstawiciele miasta.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach zważyło, co następuje:

Jako podstawę prawną uchwały Nr 399/XXIII/2026 Rady Miasta Rybnika z dnia 26 marca 2026 r. w sprawie udzielenia przez Miasto Rybnik poręczenia Spółdzielni Socjalnej „Z IKRĄ” w Rybniku wskazano przepisy art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 58 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, art. 94 ustawy o finansach publicznych oraz art. 15 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych.

W treści badanej uchwały, na wniosek Prezydenta Miasta, po zaopiniowaniu przez Komisję Finansów i Rozwoju organ stanowiący wyraził zgodę na poręczenie przez Miasto Rybnik zobowiązań Spółdzielni Socjalnej „Z IKRĄ” w Rybniku do łącznej kwoty 225 771 zł (dwieście dwadzieścia pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt jeden złotych), z tytułu prawidłowej realizacji umowy o udzielenie wsparcia finansowego na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy przedsiębiorstwie społecznym w ramach projektu „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Obszaru Rybnickiego”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach

Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027. Poręczenie ma zostać udzielone do 4 marca 2030 r.

Zgodnie z art. 94 ust. 1 ustawy o finansach publicznych: Jednostki samorządu terytorialnego mogą udzielać poręczeń i gwarancji z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Łączna kwota poręczeń i gwarancji określana jest w uchwale budżetowej. Kompetencje organu stanowiącego w zakresie podejmowania uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących m.in. ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez organ wykonawczy w roku budżetowym określa przepis art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. i) ustawy o samorządzie gminnym. Do zadań organu wykonawczego gminy należy m. in. wykonywanie budżetu gminy, co wynika z treści art. 30 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym, przy czym kompetencję organu wykonawczego gminy w przedmiocie udzielania poręczeń określa wprost przepis art. 262 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych. Z powyższego wynika, iż rada gminy określa jedynie łączną kwotę do której udzielane zostaną poręczenia, z kolei w gestii organu wykonawczego gminy jest udzielenie konkretnemu podmiotowi poręczenia, wraz z określeniem kwoty mieszczącej się w limicie uprzednio przyjętym przez radę gminy.

Mając na uwadze powyższe, brak jest podstaw prawnych do podjęcia przez Radę Miasta Rybnika uchwały w sprawie udzielenia poręczenia konkretnemu podmiotowi. Wskazane naruszenie stanowi w ocenie Kolegium Izby istotne naruszenie prawa, gdyż Rada Miasta wykroczyła poza ustawowo przypisany zakres kompetencji.

Na niniejszą uchwałę przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie trzydziestu dni od dnia jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Daniel Kołodziej